

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

עיונים בכתבי ר' אפוס; צדוק הכהן מלובלין - 14928

תאריך עדכון אחרון 03-03-2014

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מחשבת ישראל

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עמירה ליוור

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: amiraliwer@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

כתבי ר' צדוק הכהן - אדמו"ר חסידי, פוסק הלכה, הוגה ומקובל - הם מן המרתקים והמעמיקים שבכתבי החסידות. בקורס ילמדו חלקים נבחרים מתוך כתביו, תוך התמקדות בנושאים מרכזיים בהגותו.

מטרות הקורס:

להקנות היכרות עם יסודות מרכזיים בהגותו של ר' צדוק הכהן וכלים לניתוח עצמי של כתביו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לקרוא ולנתח באופן עצמאי חלקים מכתבי ר' צדוק;
לאתר ולהבין יסודות מרכזיים בהגותו על המורכבות שבהם;
להסביר את משמעות דבריו בהקשריהם;
להשוות בין יסודות בהגותו ליסודות במקורות אחרים ולדון בשאלות של השפעה.

דרישות נוכחות (%) :
85%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה, קריאה צמודה במקורות ודין

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

*מבוא: ר' צדוק הכהן מלובלין, ביוגרפיה, רקע היסטורי ורעיוני, סקירת כתביו - אפיונים, צנזורות, ומהדורות; סקירת מצב המחקר

עיונים בכתביו:

*שני סדרים - בין המהר"ל לר' צדוק

*אור מתוך חושך - ביקום;

---בהיסטוריה;

---בנפש האדם;

---בצמיחת התשב"ע

*צדיק לעומת בעל תשובה

*פרספקטיבות שונות בזמן

*זה לעומת זה' - עקרונות סימטריה

---בהיסטוריוסופיה;

---בין יצרים לבין הנהגה והשגה;

---בכוחות הנפש של האדם

*חכמה לעומת נבואה

חומר חובה לקריאה:

מקורות נבחרים מתוך הספרים הבאים (יועלו לאתר הקורס):
צדקת הצדיק
קומץ המנחה
רסיסי לילה
מחשבות חרוץ
דברי סופרים
ליקוטי מאמרים
דובר צדק
תקנת השבין
פוקד עקרים
קדושת שבת
פרי צדיק

חלקים נבחרים מתוך המחקרים שברשימה לקריאה נוספת.
תינתן הדרכה בקורס.

חומר לקריאה נוספת:

- Alan Brill, *Thinking God: The Intellectual Mysticism and Spiritual Psychology of Rabbi Zadok of Lublin*, New York 2002.
- Yaacov Elman, 'The History of Gentile Wisdom According to R. Zadok ha-Kohen of Lublin', *Journal of Jewish Thought and Philosophy*, 3/1 (1993), pp. 153-187.
- Yaacov Elman, 'R. Zadok HaKohen on the History of Halakha', *Tradition*, 21 No. 4 (1985), pp. 1-26.
- Yaacov Elman, 'Reb Zadok HaKohen of Lublin on Prophecy in Halakhic Process', *Jewish Law Association Studies: The Touro Conference Volume*, B. S. Jackson (ed.), Chico, California 1985, pp. 1-16.
- Yaakov Elman, 'The Rebirth of Omnisignificant Biblical Exegesis in the Nineteenth and Twentieth Centuries', *Jewish Studies Internet Journal (JSIJ)*, 2 (2003), pp. 199-249.
- Morris M. Faierstein, *All in the Hands of Heaven - The Teachings of Rabbi Mordicai Joseph Liener of Izbica*, New York 1989. (2nd ed.: Piscataway, NJ, 2005)
- Yehuda Gelman, 'Hasidic Existentialism?', in: Yaacov Elman and Jeffrey S. Gurack (eds.), *Hazon Nahum : Studies in Jewish Law, Thought, and History, presented to Dr. Norman Lamm on the Occasion of his Seventieth Birthday*, New York 1997, pp. 393-417.
- Joseph Weiss, 'A Late Jewish Utopia of Religious Freedom', in; D. Goldstein (ed.), *Studies in East European Jewish Mysticism and Hasidism*, David Goldstein (ed.), London and Portland 1997, pp. 209-248.
- איתן אברמוביץ, מגדל פורח באויר – זהות יהודית בכתבי ר' צדוק הכהן מלובלין, עבודת דוקטור, אונ'

בר-אילן תשע"ג
 רחל אליאור, 'תמורות במחשבה הדתית בחסידות פולין - בין 'יראה' ו'אהבה' ל'עומק' ו'גוון', תרביץ, סב/ג (תשנ"ג), עמ' 107-114
 יהודה בן-דור, סתירות נורמטיביות כביטוי לפלורליזם רדיקלי, עיון ב'מי השילוח' לר' מרדכי יוסף ליינער מאיזביצה, עבודת דוקטור, האוניברסיטה העברית בירושלים תשנ"ח
 ישעיהו הדרי, 'שני כהנים גדולים', סיני, נז (תשכ"ה), עמ' שיח-שלב. [eq& ג' קיצים (עורך), מאת לצדיק, עמ' 77-95].
 חיים הירש, אהבת צדק - הסנגוריה על ישראל וגודל מעלתם במחשבתם של הרב קוק זצ"ל ורבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל, ירושלים תשס"ב
 נתנאל הרשקופ, ספק, אי ודאות וחסרון כגורמים מעצבים בעבודת ה' על פי הגותו של רבי צדוק הכהן מלובלין, עבודת גמר, אונ' בר-אילן, תשע"ג
 אביעזר כהן, תודעה עצמית בספר מי השילוח ככלי לקיום הזיקה שבין הא-ל והאדם, עבודת דוקטור, באר שבע תשס"ו, עמ' 19-23, 483-490
 עמירה ליור, יסודות פרדוכסליים בכתבי ר' צדוק הכהן מלובלין, עבודת מ.א., טורו קולג' ירושלים תשנ"ג
 עמירה ליור, תורה שבעל פה בכתבי ר' צדוק הכהן מלובלין, עבודת דוקטור, האוניברסיטה העברית בירושלים תשס"ו
 יונתן מאיר, 'מעמד המצוות בהגותו של ר' מרדכי יוסף ליינער מאיזביצה', משלב, לה (תש"ס), עמ' 27-53.
 בצלאל נאור, 'השפעת נפש החיים', על ר' צדוק הכהן מלובלין, סיני, קד (תשמ"ט), עמ' קפו-קפח.
 עוזיאל פוקס, 'הערות ב'ביקורתיות' בכתבי האדמו"ר ר' צדוק הכהן מלובלין, כתלנו, יג (תש"ן), עמ' [255-267] 'עמ, לצדיק מאת (עורך) קיצים גרשון; &eq] (564-574)
 שרה פרידלנד, 'משה ושתי תורותיו בדרשותיו של ר' צדוק הכהן מלובלין', בתוך: משה אבי הנביאים: דמותו בראי ההגות לדורותיה, משה חלמיש, חנה כשר, חנוך בן פזי (עורכים), רמת גן 2010, 447-407
 ----, 'שכנות וקורת גג - על שני עקרונות צורניים בכתבי ר' צדוק הכהן מלובלין', אקדמות, ח (כסלו תש"ס), עמ' 25-42 [eq& גרשון קיצים (עורך), מאת לצדיק, עמ' 269-288]
 ----, תורה שבכתב ותורה שבעל-פה ואפיוני גילוי והעלם בכתבי ר' צדוק הכהן מלובלין, עבודת גמר, האוניברסיטה העברית בירושלים תשס"ג
 אדמיאל קוסמן, 'כוח ושררה מול מיניות ותאוה: בין יונג לרבי צדוק הכהן מלובלין', בתוך: הנ"ל, מסכת גברים: רב והקצב ועוד סיפורים, ירושלים 2002, עמ' 58-63
 גרשון קיצים (עורך), מאת לצדיק - קובץ מאמרים על ר' צדוק הכהן מלובלין ומשנתו, ירושלים תש"ס שלמה קסירר, "'הנפשות כמראות" - היבטים פסיכולוגיים במחלוקתם האחרונה של רבי יוחנן וריש לקיש, על פי רבי צדוק הכהן מלובלין', מכלול, כט (תשע"ג), 141-160
 שמעון גרשון רוזנברג (שג"ר), 'תשובה כקבלה עצמית - עיון במשנת התשובה של ר' צדוק', בתוך: גרשון קיצים (עורך), מאת לצדיק, עמ' 193-209. [שג"ר, שובי נפשי - חסד או חירות, אפרת תשס"ג, עמ' 125-150]
 רבקה שץ-אופנהימר, 'אוטונומיה של הרוח ותורת משה - עיונים בתורת ר' מרדכי יוסף מאיזביצה', מולד, כא (תשכ"ג-תשכ"ד), עמ' 554-561
 שלמה זלמן שרגאי ואברהם ביק (שאולי), בהיכלי איזביצה-לובלין, ירושלים תשל"ז

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
 מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
 הרצאה 0 %

השתתפות 20 %
הגשת עבודה 80 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: